

פרק ראשון - הבנת הנקרא (43 נקודות)

קרא את הקטע הבא וענה על השאלות 1-5 שאחריו.

מורים שונאים ציונים

מורים שונאים ציונים, לא רק תלמידים. מתן ציונים הוא אחד החלקים הקשים ביותר בהוראה. ברור לי שציונים אינם ניתנים בצורה אחידה, אין להם משמעות אחידה, ואף שמדובר במספרים, קשה מאוד להשוות ביניהם. ובכל זאת, אני מאמין בציונים כדרך להערכת תלמידים.

5 ציונים אינם פופולריים. האם יש בעולם כולו מישהו שאין לו טענות על ציון כזה או אחר שקיבל פעם? זהו מעמד משפיל, מדכא ומקומם. הרי גם לי היה מורה שבתחילתה של כל שנת לימודים הכריז על מדיניות הציונים שלו: "מצוין" רק אלוהים יכול לקבל. הציון "טוב מאוד" שמור למורה. שאר התלמידים יסתדרו במדרג מ"טוב" ומטה". בנוסף לכך, קריטריונים ידועים מראש, וציונים מהימנים הם כמעט מרשם לצורת לימוד נוקשה.

10 אין ספק שהמנגנון הזה מעלה הרבה שאלות. התשובה לכמה מהשאלות הללו ברורה. חשוב שמתן הציונים יהיה מהימן, כלומר חשוב שהציונים יינתנו באופן אחיד וישקפו את היכולות של כל התלמידים. צריך שיהיו קריטריונים אחידים, וקריטריונים אלה יהיו גלויים לתלמידים ויודגשו בפניהם מוקדם ככל האפשר.

15 ציונים מתורגמים לכסף בלא מעט מקרים. עצם הקבלה למגמות לימוד או למוסדות מסוימים, כמו גם **הקצאת** מלגות ואפילו דמי כיס, מוכתבים על ידי נקודה פה או עשירית נקודה שם. זהו אחד ההסברים לתופעות של זחילת ציונים ואינפלציה (تضخم) בציונים, שקשה מאוד לעצור אותה, בתי ספר רבים מתחרים ביניהם במתן ציונים גבוהים לתלמידיהם כאשר הציונים האלה מנופחים ואינם משקפים את הישגיו האמתיים של התלמיד. יש כמובן גם ערוץ הפוך, שמעורר שאלות על השפעת שכר הלימוד הגבוה על גובה הציון.

20 באוניברסיטאות עילית בעולם נוהגים בשיטות יצירתיות עם ציונים. למשל, הסמסטר הראשון נגמר תמיד בציון "עובר", אם מישהו אינו עובר, כלומר נכשל, הציון אינו נרשם לו כלל; גם בסמסטר השני לא נרשמים הנכשלים.

25 הרעיון הוא לעודד את הלומדים לבדוק שיעורים ותחומים חדשים, להתנסות ללא חרדה של כתם על התעודה. ובחלק מבתי הספר העבירו את המשימה לתלמידים - הם מעניקים ציונים לעצמם או לחבריהם. לעומת זאת בתי ספר אחרים הכריזו מלחמה של ממש על האינפלציה בציונים ושמרו על ציון "טוב מאוד" רק למורה.

אני מבקש לחלוק על המתנגדים למנגנון הציונים. עם כל חולשותיהם וחסרונותיהם הרבים של הציונים, אני לא רואה תחליף אמיתי באופק. אני בהחלט תומך בניסויים, גיוון ויצירתיות בפיתוח שיטות מדידה והערכה שונות. אבל בסופו של יום נדרשת הערכה כמותית שמבחינה בין הטובים לטובים יותר. ההערכה הזאת צריכה להיות מספרית, מהימנה ותקפה. צריך להעמיד אותה למבחנים ולבדיקות חוזרות, אבל אי אפשר לוותר עליה. ציונים הם כלי הכרחי כדי לזהות אפליה, פערים ונקודות שבהן נדרשת התערבות חברתית. כל המציעים לוותר על ציונים לגמרי הם תמימים או מיתממים.

השאלות

ענה על כל השאלות 1-5 על פי הקטע (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו)

1. א. המחבר תומך בשיטת הציונים על אף חסרונותיה.

הסבר מימרה זו על פי הפסקה הראשונה. (4 נקודות).

.....

.....

.....

ב. ציין שני נימוקים למתנגדים לשיטת מתן הציונים. (6 נקודות)

.....

.....

.....

2. א. האם לדעתו של הכותב, תמשיך שיטת הציונים להתקיים גם בעתיד. ומדוע? (6 נקודות)

.....

.....

.....

.....

ב. מהו ציון מהימן לפי דעתו של כותב המאמר? (5 נקודות)

.....

.....

.....

.....

3. א. מהי אינפלציה בציונים? (4 נקודות)

.....

.....

.....

ב. לפניך שני משפטים, קרא אותם וענה על השאלות (א-ב).

ברור לי שציונים אינם ניתנים בצורה אחידה, אין להם משמעות אחידה, ואף שמדובר במספרים, קשה מאוד להשוות ביניהם. **ובכל זאת**, אני מאמין בציונים כדרך להערכת תלמידים.

מהו הקשר הלוגי בין שני המשפטים, סמן את התשובה הנכונה. (3 נקודות)

- הכללה ופירוט
- סיבה ותוצאה
- הסתייגות
- הוספה

ג. כתוב מילת קישור שיכולה להחליף את הצירוף "**בכל זאת**" בלי לשנות את משמעות המשפט. (3 נקודות)

- אף על פי כן
- יתירה מזאת
- לדוגמה
- כמו כן

4. א. הבא **מפסקה ח'** מילה או צירוף מילים במשמעות של "**להתנגד**". (3

נקודות)

1. להעמיד
2. לחלוק
3. לוותר
4. לזהות

ב. הבא **מפסקה ג'** מילה מנוגדת ל "**סמוי**". (3 נקודות)

פרק שלישי- לשון (34 נקודות)

1. מיין בטבלה את שש המילים, לפי דרך התצורה שלהן : (לכל מילה – נקודה וחצי : סה"כ – 9 נקודות) .

טבעי	משרד	מסעדה	חיידק	איכות	מתקן
<u>שורש ומשקל</u>	<u>בסיס וצורן סופי</u>	<u>בסיס + בסיס</u>			

2. מיין בטבלה את שש המילים המודגשות, לפי דרך התצורה שלהן ? (לכל מילה – נקודה וחצי : סה"כ – 9 נקודות) .

משקה אנרגיה הוא משקה קר המכיל כמויות גדולות של קפאין וחומרים ממריצים אחרים. משקאות מסוג זה משמשים ספורטאים בעולם כפתרון תזונתי וכמקור אנרגיה. אולם תוספת זו של אנרגיה אינה מהווה תחלופה לשינה ולארוחות מסודרות, שמכניסות לגוף כמות גדולה של פחמימות כדי לחדש את מאגר האנרגיה בגוף.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי	שאינה מלועזית

שם המספר

1. א. לפניך קטע ובו שלושה מספרים מודגשים.
כתוב במילים במקומות הריקים את המספרים המודגשים. (16 נקודות)

77 אחוזים _____ מהם מסיימים את חייהם במזבלה במקום
במחזור. בשנת 2006 _____ בלבד השתמשו ב־ 17
מיליון _____ חביות נפט כדי לייצר את כמות בקבוקי
המים שצרכו בארצות־הברית באותה שנה.

ב- 22 _____ לאוקטובר 2012 _____
פורסם בחדשות העיתונות האמריקאית על מקרה בו נערה בת 14 מתה כתוצאה
מהתקף לב לאחר שתיית 2 _____ פחיות משקה אנרגיה מסוג המכיל
כמות גבוהה מאוד של קפאין, כשסיבת המוות שנרשמה היא הרעלת קפאין. לציין כי
מקרה זה מתווסף לעוד 4 _____ מקרי מוות שהתרחשו בשנה האחרונה

הקף בעיגול את התשובה הנכונה:

מחיר בקבוק המים עלה פי **שתיים** \ **שניים** מהמחיר הקודם.

תצליחו....

צוות מורי העברית